

KARIÉRA, NEBO SVĚDOMÍ?

ANOTACE:

Aktivita žákům umožní pochopit dilema umělců v normalizační společnosti a odkryje problémy, s nimiž se známé osobnosti v této době mohly potýkat. Žáci kriticky zhodnotí různé modely chování v normalizačních letech a zaujmou k nim vlastní stanovisko.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace

OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ)

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: **15+**

CÍLE:

Žáci:

- charakterizují dva základní modely chování známých osobností v normalizační společnosti a k těmto modelům zaujmou vlastní názor;
- zamyslí se nad tím, jak by se v dané situaci sami zachovali;
- jsou schopni kriticky zhodnotit pozůstatky normalizace v dnešní společnosti.

DĚLKA: **30** min.

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST 1** do každé dvojice
- **PRACOVNÍ LIST 2** pro každého žáka

POSTUP:

1. Po zhlédnutí filmu žákům rozdáme do dvojic **PRACOVNÍ LIST**. Jejich úkolem je vytvořit charakteristiku Marty Kubišové a dvou fiktivních známých osobností – jedné, která se režimu přizpůsobila, a druhé, která se režimu nepřizpůsobila.
2. Poté dvojice ostatním žákům představí výstupy své práce.

REFLEXE:

Součástí reflexe je individuální vyplnění **PRACOVNÍHO LISTU 2**, v němž se formou sebereflexe žáci zamyslí nad tím, jak by se v obdobné situaci chovali oni. Dobrovolníci pak své profily představí ostatním a své stanovisko vysvětlí. Následuje společná diskuse. Ptáme se: *Jak se vám první pracovní list vyplňoval? Představovali jste si při vyplňování konkrétní osobu? Myslíte si, že všichni, kteří „šli s proudem“, souhlasili s režimem, nebo prostě nechtěli promarnit svůj talent a chtěli dělat svoji práci? Ospravedlňovalo by to podle vás jejich jednání? A dá se toto jednání ospravedlnit?*

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivitu jsem vyzkoušela se žáky 3. ročníku. Po zhlédnutí filmu jsme se rozdělili do dvojic a žáci měli asi 12–15 minut na zodpovězení otázek. Poté jsme diskutovali nad jejich odpověďmi. U osobností, které se nepřizpůsobily režimu, vyplnili žáci sekci podobně jako u Marty Kubišové. Když jsem je dále vybídla, aby se zamysleli nad nějakými konkrétními jmény osobností a zkusili popsat případné odlišnosti, jmenovali další aktéry filmu, například Václava Havla a další. Z dalších zpěváků a herců jmenovali Jana Třísku nebo Karla Kryla, ale na moc dalších si nevzpomněli. Při reflexi se žáci shodli, že „jít s proudem“ nebo se vymezit je zásadní dilema celého režimu nebo vlastně jakéhokoli zásadního rozhodnutí. Mnoho z nich sdílelo, že pro ně bylo těžké upřímně odpovědět na poslední část, jak by se zachovali oni, jelikož se v takové situaci sami neocitli a je pro ně těžké si situaci v současnosti představit. Převažoval názor, že by chtěli jednat nezištně jako Marta Kubišová, ale zároveň přiznávali, že hypoteticky je jednoduché říci, že by to skutečně udělali, ale realita by mohla být jiná.

Zdeňka Juklová, OA Tanvald

KARIÉRA, NEBO SVĚDOMÍ?

Vyplňte následující charakteristiky:

1. Jaká je hlavní postava filmu?

Vlastnosti:

Co si myslí:

Co říká:

Co dělá:

Proč to dělá (její motivace):

Jak působí na ostatní:

Proč se chová tak, jak se chová (její argumenty):

Jaký dopad mělo chování hlavní postavy na její kariéru?

2. Jak si typově představujete známou osobnost, která se režimu přizpůsobila?

Vlastnosti:

Co si myslí:

Co říká:

Co dělá:

Proč to dělá (její motivace):

Jak působí na ostatní:

Proč se chová tak, jak se chová (její/jeho argumenty):

Jaký dopad mohlo mít chování této osobnosti na její kariéru?

Napadne vás konkrétní známá osobnost, která se režimu přizpůsobovala?

3. Jak si typově představujete známou osobnost, která se režimu nepřizpůsobila?

Vlastnosti:

Co si myslí:

Co říká:

Co dělá:

Proč to dělá (její/jeho motivace):

Jak působí na ostatní:

Proč se chová tak, jak se chová (její/jeho argumenty):

Jaký dopad může mít chování této osobnosti na její kariéru?

Napadne vás osobnost, která se režimu nepřizpůsobila?

Představte si, že jste známá osobnost se slibně nastartovanou kariérou a žijete v době normalizace. Jak byste se chovali?

Vlastnosti:

Co si myslíte:

Co říkáte:

Co děláte:

Proč to děláte (vaše motivace):

Jak působíte na ostatní:

Proč se chováte tak, jak se chováte (vaše argumenty):

Jaký dopad by mělo vaše chování na vaši kariéru?

Představte si, že jste známá osobnost se slibně nastartovanou kariérou a žijete v době normalizace. Jak byste se chovali?

Vlastnosti:

Co si myslíte:

Co říkáte:

Co děláte:

Proč to děláte (vaše motivace):

Jak působíte na ostatní:

Proč se chováte tak, jak se chováte (vaše argumenty):

Jaký dopad by mělo vaše chování na vaši kariéru?

Představte si, že jste známá osobnost se slibně nastartovanou kariérou a žijete v době normalizace. Jak byste se chovali?

Vlastnosti:

Co si myslíte:

Co říkáte:

Co děláte:

Proč to děláte (vaše motivace):

Jak působíte na ostatní:

Proč se chováte tak, jak se chováte (vaše argumenty):

Jaký dopad by mělo vaše chování na vaši kariéru?